

Tekno-Yaşam

Gürkan Caner Birer [teknoyasam@tubitak.gov.tr]

Hırsızlı Çalmadan Yakalayan Sistem

Azınlık Raporu filminde gelecekte suç işleyecek kişilerin önceden tespit edilip yakalanması konusu işleniyordu. Yapay zekâyla bu durum gerçeğe dönüştü. Japonya’da kullanılmaya başlanan sistem, markette hırsızlık yapacak kişinin hâl ve hareketlerini analiz edip amacını tespit ederek uyarı veriyor. Cep telefonu uygulamasıyla sistem tarafından uyarılan market çalışanı, potansiyel hırsızın yanına giderek yardıma ihtiyacı olup olmadığını soruyor ve tedirgin olan hırsızın suç işlemekten vazgeçmesini sağlıyor. Sistemin temelinde, raftan aldığı ürünü gizlice çantasına koyan kişilerin rafa yaklaşması, etrafı kolaçan etmesi, rafın önünde beklemesi gibi davranışlar arasındaki benzerliklerin tespit edilmesi var. Öncesinde güvenlik kameralarına yansıyan binlerce hırsızlık görüntüsünü inceleyen yapay zekâ, hırsızların davranışlarında sıradan insanların fark etmek zorlanacakları ayrıntıları tespit edebilir hâle geliyor.

Ardından marketteki güvenlik kameralarına bağlanan sistem, müşterilerin canlı görüntüsü ve öğrendiği davranış şekillerini kıyaslayarak hırsızlığı gerçekleşmeden tespit etmeye çalışıyor.

Bu tür hırsızlık vakalarının 2017’deki tahmini bilançosunun 34 milyar dolar olduğu dikkate alındığında benzer sistemlerin önemi anlaşılabilir. Bununla birlikte, yazılımın potansiyel hırsız olarak belirlediği kişi gerçekte böyle bir fikre sahip olmayabilir, yani yazılım hata yapabilir. Bu gibi durumlarda farklı tepkiler gösteren market çalışanları rahatsız edici olaylara neden olabilir. Diğer taraftan, sistemin işleyişini anlayan hırsızlar davranış şekillerini değiştirerek yazılımı aldatabilir. Yine de bu, yapay zekânın pratik uygulaması açısından ilginç bir proje olarak değerlendirilebilir.

– <http://bit.ly/hirsiz-mi>